

czwartek, 10.04.2025

Stwierdzenie nieważności małżeństwa

Na początku wyjaśniam, że nie ma czegoś takiego jak „unieważnienie małżeństwa” ani „rozwód kościelny”. Kościół nie ma władzy unieważnić przysięgę małżeńską. Może jedynie udowodnić, że w chwili jej składania przysięga była nieważna z konkretnego powodu. Dlatego Sąd Biskupi stwierdza nieważność małżeństwa, a nie go unieważnia. Ponadto Kościół zawsze głosił nierozzerwalność małżeństwa i nadal przyjmuje, że nie można go zawierać „na próbę”. Może uznać jednak, że zostało ono nieważnie zawarte.

Posypało mi się małżeństwo...

Stwierdzenie nieważności małżeństwa to poważna decyzja, dlatego nie może ona być podjęta pochopnie. Najczęściej na stwierdzenie nieważności decydują się ludzie dojrzały, często po kilku, nawet kilkunastu latach od rozvodu cywilnego. Uświadamiają sobie, że ich pierwsze małżeństwo było podjęte nieroztropnie, niedojrzale... Na przykład zaistniał przymus spowodowany poczęciem dziecka. Dochodzą do wniosku, że byli zbyt młodzi na założenie rodziny, nieodpowiedzialni, niedojrzali emocjonalnie albo współmałżonek ukrył przed nimi chorobę psychiczną, nałóg, długi, bezpłodność albo inne problemy mające wpływ na pożycie małżeńskie.

Z czasem człowiek staje się roztropniejszy, nabiera życiowego doświadczenia. I bywa, że pojawia się dojrzała relacja z drugim człowiekiem oraz pragnienie, aby raz jeszcze zawrzeć sakramentalny związek małżeński.

Z pomocą przychodzi wtedy Sąd Biskupi, który w trybie procesowym ma zadanie stwierdzić, czy poprzednie małżeństwo zostało zawarte zgodnie z normami prawa kanonicznego. Jeśli poprzednie małżeństwo było zawarte nieważnie, takie orzeczenie daje możliwość ponownego zawarcia sakramentalnego małżeństwa.

“Sąd Biskupi w Płocku z siedzibą w Płocku stanowi trybunał pierwszej instancji dla spraw sądowych, do których posiada kompetencje zgodnie z prawem kanonicznym. Drugą instancją dla spraw procesowych prowadzonych przez Sąd Biskupi Płocki jest Sąd Metropolitalny Warszawski” (43. Synod Diecezji Płockiej).

W Sądzie Biskupim można uzyskać bezpłatną poradę prawną dotyczącą sprawy o stwierdzenie nieważności małżeństwa. Na konsultację należy wcześniej umówić się, dzwoniąc pod nr. (24) 268-04-63.

Skarga powodowa

Aby sporządzić skargę powodową, należy podać własne dane osobowe i dane byłego współmałżonka (imię i nazwisko, nazwisko panieńskie - u kobiet, adres, parafię aktualnego zamieszkania) oraz datę i miejsce ślubu.

Następnie podaje się tytuł, na podstawie którego małżeństwo uważa się za nieważne. To że się nie dogadujecie albo „wygasało uczucie”, nie może być podstawą stwierdzenia nieważności małżeństwa. Także problemy, które pojawiły się w Waszym związku już po zawarciu małżeństwa, nie mogą być podstawą do ubiegania się o stwierdzenie nieważności sakramentalnej przysięgi.

Istnieją trzy grupy powodów.

1. Przeszkody zrywające m.in. przeszkoda wieku, pokrewieństwa lub powinowactwa, święceń lub profesji zakonnej.

2. Wady zgody małżeńskiej m.in. podstęp, symulacja, przymus i bojaźń, pozbawienie używania rozumu, niedojrzałość psychiczna, wykluczenie któregoś z podstawowych przymiotów małżeństwa.
3. Brak formy kanonicznej - najrzadsza z przyczyn, która dotyczy braku upoważnienia kapłana asystującego przy zawieraniu sakramentu małżeństwa.

Następnie należy odpowiedzieć na kilkanaście pytań, które opisują Wasze poznanie się, narzeczeństwo, małżeństwo i okoliczności rozstania. Mamy świadomość, że są to bardzo trudne rzeczy dla wielu osób, ale to konieczne, aby można było rozpocząć proces.

Ważnym dokumentem w procesie jest orzeczenie sądu cywilnego - czy była orzeczona wina, kto wniósł pozew itd.? Najlepiej przygotować sobie odpowiednio wcześniej wymagane dokumenty.

Należy również zebrać jak największą liczbę świadków i dokumentów potwierdzających prawdziwość Waszych słów. W stwierdzeniu nieważności nie ma "przyjęcia na wiarę", ale to, co mówicie i piszecie musi zostać przez kogoś potwierdzone. Co może się przydać? Obdukcje, listy, zaświadczenia, dokumenty, karty leczenia szpitalnego, karty z ośrodków odwykowych, wypowiedzenie z pracy itd.

Sami świadkowie składają przysięgę co do prawdziwości swoich zeznań, a w przypadku kłamstwa (np. poświadczenia nieprawdy) grożą im konsekwencje karne.

Wzór skargi powodowej do pobrania

PS. Dla Parafian istnieje możliwość wstępnej konsultacji u Księdza Proboszcza.